

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru streinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhidieceșane Sibiu, strada Măcelarilor 47.
Correspondențele sînt a se adresa la
Redacțiunea „Telegraful Român”, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refușă. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori
15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr.
pentru fie-care publicare.

Nr. 4033 B.

CONCURS.

Pentru conferirea unui stipendiu de 500 fl. din ajutorul de stat al arhidieceșei noastre transilvane, care este destinat pentru calificațiunea mai înaltă a clericilor din această arhidieceșă la vre-o universitate, — se publică prin această concurs cu termen până la 5 Septembrie a c. stilul vechiu.

La acest stipendiu pot concurge numai clerici absoluți din arhidieceșă, cari sunt totdeodată absolviți de gimnasiu cu esamen de maturitate și voiesc a-și completa studiile lor la vre-o facultate teologică sau filosofică.

Concurenții au a substerne la consistoriul arhidieceșan până la terminul mai sus arătat suplicile lor instruite cu documentele necesare, anume: cu atestat de maturitate și absolutoriu clerical dela institutul seminarial arhidieceșan de aici, apoi cu atestat dela medic despre aceea, că sunt deplin sănătoși și cu o declarațiune separată, că după absolviere vor intra în serviciul bisericeii, ce li se va conferi, în fine au să anumească în suplică universitatea și facultatea, la care voiesc a-și face studiile, indicând totdeodată pentru facultatea filosofică și specialitatea studiilor principali, ce și au ales, p. e. pedagogia, istoria, filologia, ș. a.

Sibiin, 10 August, 1888.

Consistoriul arhidieceșan, ca senat strîns bisericesc.

Miron Romanul, m. p.,
arhiepiscop și metropolit.

Nicanor Frateșiu,
secretariu.

Sibiin, 19 August.

Evenimentele, cari au sguđuit Europa din temeliile sale înainte de aceasta cu 40 de ani au provocat o reacțiune ne mai pomenită și nu numai că au adus miserie nespūsă în diferitele state, ci totdeodată au suprimat mișcările libere și cu ele au pus în cătuși desvoltarea popoarelor. În Austria absolutismul a luat în mână frânele guvernului și a trebuit să vină catastrofele dela 1859 și 1866 ca să dea lucrurilor o altă direcțiune în cele interne, ear în cele externe a trebuit tot Austria să vadă, cum se nasce din micul Piemont unitatea Italiei și cum se pregătesce unirea Germaniei de astăzi, tot lucruri aceste, mari în felul lor, pe cari abia le credeau bărbații cei mai inițiați în secretele de stat, decum să le poată crede alți muritori.

Austria parte a căđut, și a trebuit să cadă, pentru-că omorise în germene ori-ce mișcare spre liber

tate și progres și nu a fost aplicată a da popoarelor aceea ce cereau cu dreptate. Erau nemulțămiiți cu absolutismul austriac în prima linie ungurii, clocoteau croații, strigau din toată puterea cehii, ca să tăcem de suferințele românilor.

Dar nici chiar nemții nu să prea bucurau de lanțurile absolutismului, pentru-că el, deși servia interesele lor, de altă parte totuși îi pusesse la discrețiunea unei clice, care guvernă după plac și nu le lăsa atăta cerc de activitate, cât doar ar fi dorit fantasia germană.

Să asemănăm lucrurile de pe timpul absolutismului cel crâncen, cu cele de azi și vom vedea că, aceea ce a făcut Meternich, puțin, sau poate de loc nu s'a îndreptat. Sub masca constituționalismului s'a croit corupțiunea în alegerea reprezentanților poporului, sub masca intereselor statului s'a pus o mulțime de cetățeni afară de barierele constituționalismului, ear în scoale să porcede cu mult mai aspru ca pe timpul contelui Thun. Atunci statul da toate mijloacele posibile țăranilor ca să învețe carte, s'eracii alergau și umpleau gimnasiile, pe când azi pentru ei nu e loc. Didactrul s'a urcat în mod înspăimântătoriu, — ba nici chiar cuartir nu și mai poate lua un studente s'erac fără incuviințarea prealabilă a direcțiunei de scoală. Din punct de vedere pedagogic lucrul să pare a fi la locul seu dispozițiunea, ba chiar salutară și dictată de interesele mai înalte ale învățămîntului, dară cine garantează, că ea se va esecuta cu aceea bunavoință loială și sinceră, cum se presintă ea la prima vedere? Facem mereu atenți pe cei ce sunt chemați a pune trebile scoalei la cale, ca să deschidă ușile scoalei și s'eracilor și nu numai bogăților, pentru-că avem exemple nenumărate, că tocmai din băeții cei mai s'eraci, din cei ce au venit cu straița în spate și desculți, au eșit oamenii cei mai valoroși cu deosebire la noi la români.

Vocea noastră a fost în totdeuna desconsiderată, numărul oamenilor cu carte va scădea, așa că azi, mâne, nu vom mai avea de unde se luăm contingentul, ce ne trebuie pentru învățatori și preoți pe sate, și când și acestia vor lipsi, atunci poporul e lăsat pe mâna celor ce pândesc după el.

Era mare măestru decedatul ministru de culte, el mereu striga, ca să ne ferim de proletariatul cult, pre când bine scia, că noi nu avem oameni din de ajuns pentru-ca să servească nici chiar interesele comunelor, pentru-ca intrând odată lipsa de oameni să poată căpătuși pe ai sei, cari în adevăr sunt mulți, dar nu în cultură și în creștere bună, ci buni de ale pune vre o fiță în gură, cum erau până bine de curând comitatele și orașele cu inagistrat regu-

lat, cum sunt căile ferate, catastratul cel lucrat rău în parte mare tot din oameni scăpătați, dar cu puțină carte și cu multe lipse pentru trebuințele șilnice. Ei bine, acum e așa, poate fi așa încă 10, încă 50 de ani, dar cine garantează, că o atare stare de lucru va avea durată vecinică și nu va cădea cu toate păcatele, dacă lucrurile nu se vor îndrepta spre bine, dacă scolile nu se vor deschide fie-cărui, și dacă tot cel ce merită nu va fi aplicat în țeara lui, ci va fi silit să treacă granița, ca să ducă în sine și nemulțămirea cu patria lui mamă și dorul în sîn de a se întoarce eară la țile mai albe!

E greșit sistemul cu scoalele, e greșită procederea, ce se aplică față de cei ce au terminat scoalele și în fine greșit e chiar și resonamentul de stat de azi de a nu privi pe român de bun patriot, și aceste greșeli se pot odată amar răsbuna. Se deschid azi mâne porțile gimnasiilor și vom vedea, că românii de pe sate, cum vor intra pe ele, și mai cu seama va trebui tare să priveghiăm ca cei de confesiunea noastră se nu fie preterați și față de jidani, cum s'a întemplat mai anul trecut chiar și la un gimnasiu român din centrul Ardealului.

Revista politică.

La ordinea țilei sunt tot comentariile despre întelnirea ministrului italian Crispi cu cancelariul german Bismarck și cu ministrul nostru de externe Kalnoky. Cu deosebire se ocupă acum foile engleze cu aceasta cestiune. Corespondentul berlinez al țiarului „Standard” afirmă, că aplicarea lui Crispi pentru o expedițiune africană s'a mai mărit în urma convorbirei cu cancelariul german, cu toate că situațiunea europeană e așa de nesigură azi, încât Italia la nici un cas nu poate trimite multe trupe în lăuntrul Abisinieii. Și despe orient — se țice — să fi conferit bărbații de stat și mai ales despe influința rusească cu privire la ecuilibrul european, și care se simte acum puternic atât în peninsula balcanică, cât și în marea mediterană. D'asemenea afirmă corespondentul, că s'a tractat cestiunea mării mediterane. Cum-că principele Bismarck ar fi sfătuit pe Crispi la moderațiune, țiarele engleze aduc cele mai contradictive sciri, numai în aceea conglăsuiesc, că principele Bismarck voiesc să domnească încă multă vreme pacea.

Foile din Rusia se ocupă foarte puțin cu călătoria lui Crispi, de unde se vede, că dau de tot puțină importanță politică visitei primului ministru italian. Cele mai multe foi rusesci sunt de părere, că călătoria ministrului italian este mai mult o apu-

FOIȚA.

Andreiu cel răsfățat.

(Urmare).

Și cu toate acestea ei se gândiau și de sigur cugetul lor n'a fost altul decât, cum ar putea ei ferici pe Florica lor, căci veđi Doamne, de ar fi părinții cu ori ce stare, totuși fericirea ficei nu o pot vedea în altă parte decât în căsătoria ei cu un june cu minte și de neam bun, cu însușiri bune, activ, cruțătoriu și străduitoriu, cum a fost și părinții Floricei în toată dragă viața lor.

Când în astfelu de cugete se păreau cufundați Nodul și cu soția sa Ileana, deodată poarta cea mare a curții se deschide și o trăsură elegantă zură prin curtea lor cea pardosită cu piatră și închisă ca o cetate. Cine era să sosească la ei așa pe nesciute și pe neașteptate, când spre mirarea lor eacă pre cine vedea? Badea Iacob Brătescu bogătanul din Brătesci cu soția sa Dochia și cu feciorul lor Andreiu.

O bucurie nespūsă cuprinse pe Nodul și pe soția sa Ileana la auđul trăsurei și cu iuțala fulgerului se ridicară dela masă să întempine pe cei nou veniți. Numai Florica părea că nu se bucurase de aceasta vedută, numai ea părea că avea presimțiri rele, deși fecior frumos ca Andreiu din Brătesci nu

era prin părțile acestea și nici nu veduse ea încă, era cum am țice: ca tras prin inel.

În momentele acestea i ar fi plăcut ei să nu fie încă fată mare, fată de pețit, cum se țice, căci auđise ea adese cîntându-se: că viața cât fetesci, pînă trăiesci n'o mai găsești. Dar până și ferbea ea capul cu gânduri de acestea, oaspeții deja fuseră conduși în casă.

După-ce și ocupară locul la masă și până-ce Andreiu aruncă câte-va căutături după Florica prin casă, și lelea Dochie șopti lelei Ileană câte o vorbă la ureche, ca să nu le mai audă toți cei din casă, Badea Iacob Brătescu, lăsând la o parte alte povesti, spuse Nodului rupt ales, scopul venirei lor la casa Nodului.

O surprindere mai plăcută și o voie mai bună nu avuse Nodul și soția sa doară de când fuseră la olaltă, ca și descoperirea, ce îi făcu badea Iacob Brătescul. Fără de a mai întreba el de inima fetei sale, căci scia el, că Florica lui, nu i-a frânt voia în viața ei, el se decise cu plăcere pentru a da incuviințarea părintească la căsătoria ficei sale cu Andreiu.

Și pentru ce să nu, își țicea în inima sa, doar Andreiu e fecior de bogătan și pe lângă aceea e un copil de nu-ți e rușine a fi cu el ori unde; nu-i afli soț într'un țerg și chiar de n'ar fi bogătan, își țicea mai departe lelea Ileana totuși mai bine cu

unul harnic la pagubă decât cu unul slab la do-bândă, și apoi nici noi nu suntem oameni s'eraci și astfelu o păreche jună ca ei doar nu s'a fi aflând cât veđi cu doi ochi.

Pe Ileana n'o mai afla starea de bucurie, nu scia ce să isprăvească mai de grabă, ce să începă și cu ce să sfărșească.

În bucuria ei cea mai mare era să-și sară din pele; ear capul ei băjbaia de planuri, dintre cari le mai împărțășa și cu lelea Dochie, care era se înțelege mai meșteră ca ea în de ale arangeatului de mese și de ospetat, căci doar ea mai în toată luna avea de acestea la casa ei și cu deosebire când lumea era lume.

Florica în viața ei nu veduse nici un ficior și nici pe Andreiu așa de aproape ca azi, ne cum să povetească sau să-și destănuiască multe verđi și uscate cătră cineva, cum fac mai toate fetele. Scia ea, că ori și ce fată s'ar simți fericită să fie mireasa și soția lui Andreiu și ea cu toată inima ar fi cedat ori și cui aceasta fericire. Ar fi voit să amâne cu ori ce preț căsătoria ei cu Andreiu, dacă nu pentru totdeuna cel puțin pe un timp oare-care, pentru-că ea ca și cum ar fi avut nisce presimțiri rele față de acest coconăș altmintrelea gătit și impenat, cum nu mai era datina de a se impena alt botezat de prin părțile acelea.

cătură diplomatică, pentru a-și întări și asigura pozițiunea sa ca șef al ministeriului italian, ce în timpul din urmă se cam clătina. Italianii sunt de tot nemulțumiți cu politica esternă, ce o urmăresc Crispi și cu atitudinea, ce el o observă față de Franța și acesta e mai ales motivul, ce l'a îndemnat pe ministrul italian să cerceteze pe cancelariul la Friedrichsruhe, pentru-că intru cât se poate să atragă atențiunea Italiei în altă direcțiune. Importanța acestor visite se esagerează mai ales în Viena, scrie „Novoje Vremja“, dar aceasta se esplică foarte ușor: Cercurile diplomatice de acolo doresc din inimă reîntoarcerea țilelor de aur ale alianței de pace. De se vor fi făcut poate nescari planuri, ele nu pot de loc să împedecă cursul politiceii ulterioare, d'aceea nici nu se pune în Petersburg pond pe aceasta călătorie.

Călătoria lui Crispi și conflictul dela Massuah nicăiri n'a produs o impresie așa de adencă ca și în Constantinopol. Poarta nici decum nu vede cu ochi buni acest voiaj, ce se face poate tot în socoteala ei. Se vorbește chiar, că sultanul a dispus o schimbare radicală în ministeriu și în corpul diplomatic.

Dacă afirmațiunile țiarului „Post“ sunt valide, atunci programul călătoriei împăratului german este tot acela, ce l'am publicat într'unul din numerii premergători. Se mai adauge numai, că Wilhelm II-lea va cerceta mai întâiu pe principii germani din sudul imperiului, va călători apoi la Roma, și se va reîntoarce în Viena. El va lipsi aproape o lună din Berlin.

Ori cât de imprăsciați s'ar păre norii amenințatori de pe orizontul politic, totusi mișcările militare, ce se observă, însuflă ingrigiri. În Franța s'au făcut exerciții de mobilizare cu năi cuirasate; Italia a răspuns tot cu astfelu de exerciții. O telegramă din Petersburg anunță, că la manevrele din sudul Rusiei ia parte însuși țarul, și li se dă mare însemnate, căci sunt împreunate cu mobilizare. Trenurile vor sta la dispozițiune și și vor încerca desteritățile. Divisiunile s'au completat cu rezervisti.

Corespondențe particulare

ale „Telegrafului Român.“

Scaunul Cincului-mare, 16 August, 1888.

De multă vreme n'am cetit nimic în coloanele țiarului nostru „Telegraful român“ de prin părțile acestea. S'ar părea, că noi ducem vieța cea mai tignită, și astfelu n'avem cauză a ne văieta în lume de necasuri și ispite. Ar fi bine, când cel puțin noi n'am avea să îndurăm soarta cea amară, ce în continuu cetim, că o îndură frații nostri români din toate unghiurile țerei. Nu stă lucrul însă așa, d-le redactor. Nu suntem noi mai norocoși decât frații nostri, cari cel puțin și mai ridică glasul, să plângă de greutățile, ce-i bântuie și protestează în lumea largă contra nedreptăților, ce li se croesc. Nepăsarea cu mrejele ei făurite atâta ne a cuprins, mai ales de un timp încoace, încât nu mai avem energia nici măcar să ne mai ridicăm glasul din când în când, decum să mai fie vorba de o acțiune comună pentru stêrpirea relelor și îndreptarea celor ce mai sunt de îndreptat. Am ajuns așa departe, încât am perdut chiar și speranța, că se vor mai putea îmbunătăți lucrurile, ear când se poate constata acest trist fenomen, e ușor de aflat, pentru-ce nu dăm și noi înainte.

În cele următoare voesc a indigita câte va rele în general, nu cu intențiunea însă de a rămâne indigitate, ci de a începe o acțiune comună, a lucra din răspuțeri ca nu noi să rămânem cei mai de ocară în întreg Ardealul.

Ear fi plăcut ei un june mai modest, mai aședat la minte, mai serios, nu așa lunatic și răsuflat, cum li părea ei, că e Andreiu, dar ce era să facă ea vădând bucuria ce manifestează părinții ei și consimțământul lor deja dat fără plăcerea sau învoirea ei. Ea care nici odată nu stricase voia mamei sau a tatălui seu nu ar fi putut dice ba, Doamne păzește; ea era o fetișoară cu minte, carea mai bucuros suferea necas decât se făcă vre-o neplăcere părinților ei, și, nici n'ar fi avut ea motive plausible, căci Andreiu era ficior de bogătan și după cum dizeai, ori ce fată ar fi mers cu ochii închiși după Andreiu, ba s'ar fi simțit mândră să o ceară el în căsătorie.

Întrebată deci de părinții ei, că ce ar dice ea, dacă soarta și Dșeu ar rânduie ca ea să devină soția lui Andreiu, ea ca o fetișoară tineră, carea pentru primadată fuse întrebată în astfelu de treburi, răspunse prin o înroșire a feței sale încântătoare și prin o plecarea capului, căci îi părea că pică ceriul pe ea de rușine.

Ce era ea să-și răspundă o fetiță abia trecută de 16 primăveri!

(Va urma.)

Ne-au cuprins o adevărată bucurie, când am cetit raportul despre adunarea generală a Asociațiunei transilvane pentru literatura și cultura poporului român, ținută în anul acesta în creșii munților apuseni, de unde ne-au isvorit libertatea și s'au pus capăt vecinic rușinosului sclavagiu. Dar cu sfială trebuie să mărturisesc: pe cât ne e bucuria de mare, pe atâta trebuie să cădem în o umilință vrednică de compătimit. Și umilința aceasta amarnic ne înjosește. Din întreg scaunul Cincului, fala fundului regiului, n'am cunoscintă încă să fie participat nimeni la sêrbătoarea românească din Abrud.

Mai mult. Puțini sunt pe la noi, cari să fie seamă de această instituțiune, menită a cultiva pe opincariul român și și mai trist lucru este, că din întreg scaunul nostru abia afli doi membri — dacă mai sunt doi. — Așa de întunecați suntem în această cestiune, încât nu scim nici de care despărțământ ne ținem, — dacă există vr'un despărțământ și pe la noi? — ear dacă în adevăr există, nu scim cine să fie directorul despărțământului, care a desvoltat o activitate așa de mare, încât nici de nume nu-i aușim. De când știu eu, și eu știu, cam de mult, nici măcar o singură adunare a despărțământului nu s'a ținut pe la noi, de cum să fim îndrăsnit a invita adunarea generală. Lumea stă nepăsătoare și amorțită și pare că vecinic e condamnată, ca să nu mai dea semne de vieță. Ne am mirat, când am aușit, că făgărășenii earăși au invitat l'a ei adunarea generală pe anul viitoriu și ne-am întrebat: Cum de pot făgărășenii, ear noi! nu putem nimic. Și de vor sta lucrurile tot așa, în veci nu vom putea! La instalarea protopopului Agnitei, fericitul de scumpă aducere aminte dl Iacob Bologa a vorbit un mare cuvânt, ne a promis adecă, că va aduce adunarea odată în Agnita s'au în Cincu . . . , dar promisiunile cu densus s'au îngropat.

Ar fi timpul să ne deșteptăm și noi. Să începem o acțiune printre proprietari, învățătorime și preoți și să participăm cu toții la viitoarea adunare, căci e aproape Făgărășul și poate ne am îndemna și noi a eși din armoștea de până acum.

Dar preoțiimea?! În scaunul Cincului avem preoți, cari vor să facă ceva, și-și dau toată silința să facă, dar munca le e zadarnică, de ce! o las pe altul să mai vorbească. Avem și preoți harnici în ale economiei și oameni cinstiți și de omenie, dar sunt covârșiți cu totul de nepăsare. Avem eară alții, cari numai onoare nu ne fac.

Să trecem însă preste acest fenomen trist și să vedem, cum stăm cu învățătorimea. Puținii învățători calificați, ce i avem, sunt harnici și promit mult, dar promit numai, căci deocamdată umblă ca oile rătăcite fără păstoriu. Interesul comun lipsese și aici și cu inima măhnită trebuie să ve descoperesc, dle redactor, că avem învățători, cari s'au făcut membrii la reuniuni învățătoresci maghiare; învățători de ai nostri contribuiesc din sudoarea românului taca de membru și pedeapsă, dacă nu i au parte la conferințe. Bine să ne notăm, noi trăim între sasi! Dar reuniunea districtuală a învățătorilor nostri! Se vede, că a dormit somnul cel de moarte. Cel puțin nu s'a scris încă nimic despre ea. Dureros, când putem constata astfelu de lucruri, cari nici decât cinsti nu ne fac.

În ceea ce privește starea materială a poporului nostru din părțile acestea a progresat în mare măsură. Pământurile cele mai multe, cari mai de mult le lucra în parte, acum sunt proprietatea sa. Țeranul român de pe la noi și are ținta sa: Să cumpere cât mai multă moșie. Aceasta poate fi și motivul, pentru care frații sasi au cerut cu insistință în cele mai multe comune ca să se facă comasarea cât mai în grabă. Comasarea va fi cea mai mare stavila d'a înainta și mai departe.

Recolta grâului în anul acesta a fost escelentă, în poame însă suntem sêraci. Partea cea mai mare a pomilor au degerat astă earnă.

Am aflat cu cale a-mi ridica glasul, și a vă raporta numai atâta asta-dată. La rëndul seu voiu reveni.

Z.

Epilogul desculpării mele.

Arad, Iuliu, 1888.

(Urmare.)

„Preotul ortodox“ pe cât apare de superior în atacurile și invectivele personale, atâta dispăre, când descinde pe câmpul discusiunilor scientifice. Eu am arêtat și am susținut pe temelul canoanelor, că starea monachală n'a format nici când pediment absolut, ca monachii, cari au primit odată ordul sacru al preoției, să fie aplicați în păstoria sufletescă a creștinilor. Prin urmare recurgând pentru protopopiatul Lipovei, ca ieromonach — profesor la teologie, eu m'am folosit de concesiunea,*) ce o fac în privința aceasta însăși canoanele bisericeii. „Preotul ortodox“ n'a fost în stare să citeze nici măcar un canon, prin care să me combată. Ci reproduce fals textul Pravilei citat de mine, dicând: „Însă

*) Dar numai concesiune, căci de drept absolut nu poate fi vorba.

doctrina falsă în interpretarea canonului respective a canonicului Mangra o rêstoarnă însuși d-sa, când citează textul Pravilei Cap. CXXI, unde se dice apriat că: „călugării numai în casuri extraordinari pot fi aplicați la posturi de preoți lumeni, dar și atunci numai dacă aceasta ar afla o archiereul în eparchia sa de trebuință spre folosința și spășania credincioșilor, și va sci în vre-o mănăstire un îmbunătățit om duhovnic, care va putea să folosească și să spășească sufletele oamenilor.“

Ca on. cetitori să poată singuri judeca, cine dintre noi interpretează fals canoanele, eu ori „preotul ortodox“, las să urmeze aci textul Pravilei românești întocmai:

„Proștii mireni, dacă se fac călugări și ieromonachii, aceia n'au iertăciune nici cum să se afe vre-unul pe la bisericile, care sunt în lume Însă dumnezeiesci părinți ai soborului de 1-iu și de al 2-lea la al patrulea canon al lor dice așa: că archiereul ca un oblăduitoriu, ce se dice ca un purtătoriu de grije spășaniei oamenilor Domnului, aceluia de va trebui în eparchia lui de folosința și spășenia creștinilor, și va sci vre într'o mănăstire, sau la vre-o chilie pe vre-un îmbunătățit om duhovnic, carele va putea să infolosească și să spășească sufletele oamenilor, de unul ca acela nu este nici o apărare a eși de în mănăstire și să meargă în lume De-aceia încă mai au slobozie arhieriei și de aceasta după socoteala dumnezeiescii Pravile ca să aibă pe la bisericile lor, adecă pe la Metropoli și pe la Episcopii ieromonachii și călugări proști ca se slugească Archiereilor cum se cade și cum este cinstea archierească“

Acesta e textul Pravilei, care însuși ne dă interpretarea canonului. De unde se poate vedea clar, că numai călugărilor și ieromonachilor ignoranți, fără sciința de carte, aceia, cari se fac călugări și ieromonachii din „proști mireni“ acestora le este oprită eșirea din mănăstire și aplicarea lor în funcțiuni bisericești afară de mănăstire; ear pentru călugării inteligenți, oameni cu sciință, cari pot lucra pentru ridicarea culturai și luminarea poporului, nu este oprit a eși din mănăstire și să meargă la bisericile parohiale, ori la metropoli și episcopii, cerând trebuința și fiind chemați și instituiți în mod legal în posturile lor.

„Preotul ortodox“ reproduce ca text din Pravilă o notiță a redacțiunei, făcută la desculparea mea“ mai adaugând dela sine ceea ce îi convenia, pentru-ca în urmă să poată face o concludiune după plac. Cu toate acestea silit e să recunoască în cele din urmă, că *călugăria nu formează pediment absolut* la aplicarea preoților monachali în officii bisericești afară de mănăstire și chiar în păstoria sufletescă a creștinilor. În casuri „extraordinare“ pot fi aplicați și călugării la posturi de preoți lumesci, dice cucernicia sa. Dar, cine poate exercita dreptul de a învăța și administra tainele, adecă dirigătoria pastorală, în biserică, în casuri extraordinare, același drept nu i se poate contesta din punct de vedere al principiului dogmatic — canonic nici în casurile ordinare. Espesiunile „numai în casuri extraordinare“, „dar și atunci numai dacă aceasta ar afla o de trebuință archiereul“ nu sunt luate din Pravilă. Sunt interpolate arbitrar de „preotul ortodox“ Acolo se dice în general: „de va trebui de folosința și spășania creștinilor“ adecă: de va fi spre folosul și salutea bisericeii, și se va afla „în vre-o mănăstire un îmbunătățit om duhovnic, carele va putea să infolosească și să spășească sufletele oamenilor“ un astfel de om spiritual adecă, care prin cultura și sciința sa poate să promoveze cultura poporului, de unul ca acesta „nu este nici o apărare a eși din mănăstire.“ Însă, me întrebă „preotul ortodox“: oare în anul 1886, subversat-a astfelu de trebuință „extraordinară“ în protopopiatul Lipovei? Și oare fost-am eu acel extraordinariu îmbunătățit om duhovnic, pe care episcopul eparchial se-l fi aflat de trebuință și se-l fi esmis spre folosința și spășania creștinilor din tractul Lipovei? Întrebarea aceasta „extraordinară“ s'ar putea pune cu privire și la alte persoane monachale, care sunt aplicate în funcțiuni bisericești afară de mănăstire, dar nu voiesc a imita pe „preotul ortodox“, ca să fac cestiune personală din cestiunea de principiu. Va fi de ajuns să ating, că *trebuința* de servițiul meu pastoral în protopresbiteratul Lipovei a fost accentuată prin faptul, că în mai multe rënduri au întervenit la Preasfinția Sa diferite deputațiuni din partea credincioșilor din protopopiat, odată o deputațiune de 80 parochieni din Lipova, cu rugămintea, ca să binevoiescă a-și da consimțământul și a nu combate alegerea mea, chiar în vederea intereselor bisericeii și ale protopopiatului. S'a accentuat trebuința aceasta și prin votul a 22 membri din sinodul protopopesc electoral. Ear, mai departe, că oare sum eu acel „îmbunătățit om duhovnic“, care pot să lucre pentru folosul și salutea poporului? la aceasta nu am lipsă de certificatul „preotului ortodox.“ Certificatul meu e faptul pozitiv, că în calitate de profesor definitiv, am fost primit în sinul monachal pentru servițe bisericești-scolare afară de mănăstire, în care servițe me aflu acum ca călugăr în al 9-lea an.

Ne esactă și fără nici o basă e afirmațiunea „preotului ortodox“ că a-și fi forțat candidarea mea la protopopiatul Lipovei. Candidarea s'a făcut din partea comitetului, ca toate candidările de asemenea natură, în înțelegere cu comisariul consistoriului; eară eu, nici după repețitele binevoitoare invitări ale onorabililor parochieni din Lipova, nu m'am mișcat din Arad, numai ca să nu fiu suspiționat, că fac agitațiune prin popor în favoarea mea.

În lipsa de argumente canonice, prin care să rêstoarne verocitatea tesei susținute de mine pe temelul canoanelor: că starea monachală adecă, *nu formează pediment absolut* pentru aplicarea ieromonachilor în exercitarea dirigătoriei pastorale, — „preotul ortodox“ aduce un fragment dintr'o scrisoare afirmativă dela Preasfinția Sa episcopul Romanului

Melchisedec, și un *decis*, afirmativ, al consistoriului plenariu din Arad. La acest gen de probațiune, care ar vrea să fie un fel de argumentare *ad hominem*, „preotul ortodox“ a devenit prin o metoadă cu totul particulară. El ne spune, că Preasfinția Sa episcopul diecesan „spre a putea procede în cauză fără ori-ce dubietate cu ocaziunea deciderii asupra actului de alegere de protopresbiter din tractal Lipovei, a cerut și opiniunea Escelenției Sale metropolitului nostru, și a Preasfinției Sale episcopului Caransebeșului, precum și a marelui canonist din România, a Preasfinției Sale episcopului Melchisedec, cari toți, au spriginit *convicțiunea* episcopului nostru eparchial: că la posturi de preoți lumeni și anume la posturi de protopresbiter, în *impregiurări normale* — precum se aflau trebile și în protopresbiteratul Lipovei — călugării de felii nu pot fi admiși.“

„Spre a procede fără ori-ce dubietate în cauză?“ Dar mai putea fi îndoeală în fața casurilor concrete, prin care se poate bine constata, că la noi călugării au fost aplicați în administrarea protopopiatelor chiar și în „impregiurări normale“? Durata administrațiunii nu hotărăse asupra principiului. Mi-ar fi plăcut să cetesc opiniunile tuturor Preasfințiilor arhieriei, la cari se provoacă „preotul ortodox“, dar nu reproduce decât fragmentar afirmativa opiniune a Preasfințitului Melchisedec, sigur, pentru-că aceasta i-se părea mai plausibilă. Eată cum se pronunța Preasfinția Sa: „Pășirea ieromonachului Mangra la postul de protopop *mi se pare* foarte stranie și neconformă cu canoanele și cu datele noastre bisericesci ale ortodoxiei noastre orientale... Acestora (ieromonachilor) sunt rezervate alte posturi bisericesci mai conforme cu destinațiunea călugărească“ etc. . . . Care va să dăcă: Preasfinției Sale i s'a cerut opiniunea cu privire anume la persoana mea! Nu am fericirea să cunosc în persoană pe Preasfințitul episcop Melchisedec, cunosc însă vasta erudițiune a acestui Ilustru prelat din numeroasele sale lucrări literare; știu devotamentul apostolic și abnegațiunea evangelică cu care Preasfinția Sa a aparat prestigiul și ortodoxia bisericeii române în contra influințelor străine, începând de sub domnia principelui Cusa până astăzi. Și eu, care eram pus de „preotul ortodox“ pe o treaptă foarte inferioară în respectul calificațiunii teologice, mă simț foarte onorat, că într'o cestiune de drept canonic s'a făcut apel la o auctoritate așa înaltă, spre a combate „propaganda doctinelor mele false canonice“ (!) cum le numesc „preotul ortodox.“

Dar să cercetăm mai deaproape, oare opiniunea Preasfinției Sale cuprinde ea un verdict „catrisitor“ asupra mea? „*Mi se pare* foarte stranie și neconformă cu canoanele pășirea ieromonachului Mangra la postul de protopop Acestora (ieromonachilor) sunt rezervate alte posturi bisericesci *mai conforme* cu destinațiunea călugărească.“ Ei bine! enunță Preasfințitul episcop Melchisedec prin opiniunea aceasta o judecată categorică? Nu! Preasfinției Sale „*i se pare*“ stranie și neconformă cu canoanele. Nu se pronunță însă în formă categorică, că: pășirea mea „nu e conformă cu canoanele“ și că postul de protopop n'ar fi „conform“ cu poziția mea de călugăr, ci că pentru ieromonachi sunt alte posturi bisericesci „*mai*“ conforme cu destinațiunea călugărească. În adevăr, este o excepțiune foarte rară a vedea pe un ieromonach, căruia „*fi stă deschisă* calea până la patriarhie“ cum dăcea, dacă nu me înșel tot „preotul ortodox“ în alt diar românesc, — ca să descindă în mijlocul poporului fără nici o pretensie, decât a servi bisericeii și neamului său!

(Va urma.)

Convocare.

În conformitate cu §. 19 din statute, adunarea generală a „Reuniunii femeilor române“ din Abrud și jur, se va ține în Abrud la 8/20 Septembrie a. c. după amiaza la 2 oare, în locuința subscrisei presidente; la carea se invită cu toată onoarea toți onorabili domni membri și stimatele doamne membre ale reuniunii, precum și toți aceia, cari se interesează de prosperarea acesteia.

Agendele vor fi:

1. Alegerea unei membre în comitetul reuniunii.
2. Revidierea rațiociniilor și darea absolutului.
3. Staverirea bugetului pe anul viitoriu.
4. Pertractarea propunerilor, ce eventual se vor face din partea membrilor.

Abrud, în 16/28 August, 1888.

Anna Gall, presidentă.

Varietăți.

* (Conducerea interimală a ministru-lui de culte și instrucțiune publică.) Consiliul de ministri a incredințat în mod provisoriu cu conducerea ministeriului de culte și instrucțiune publică pe ministrul de comerț și lucrări publice, Gabriel Baross, sub responsabilitatea secretariului de stat Albert Berzeviczy.

* (Himen.) După cum cu plăcere auzim, dl Ioan Popoviciu, prof. și director la scoala de fete a „Reuniunii femeilor române din Sibiu“ s'a fițanțat cu d-șoara Letiția Todescu, fica dlui Ioan Todescu, paroch gr. or. în Bucium-Cerb. Felicitările noastre cordiale!

* (Esposițiune periodică.) Mâne la 11 oare a. m. se va deschide în sala „Gesellschaftshaus“ de aici a II-a esposițiune periodică.

* (Reorganizare administrativă.) Diferitele reforme reclamate mai ales în timpul din urmă, referitoare la executarea legii pentru darea indirectă, au dat naștere unui nou proiect, pregătit în ministeriul de finanță, ce se ocupă cu reorganizațiunea administrațiunii finanțelor, și se va așterne la începutul sesiunii spre dezbateri în camera deputaților. Conform principiilor fundamentale ale acestui proiect, diferiții angloiați de resort ai dăreii directe și indirecte se vor demisiona și în locul lor se vor institui inspectorate de dare, cari vor manipula în fie care comitat cu darea directă și indirectă și vor fi împreunate cu oficiile administrațiunii politice. Comitetele administrative municipale vor controla numai activitatea acestor inspectorate, fără însă a pute influența direct în oficiul lor. În chipul acesta se sperează a satisface mai mult lipselor de până acum.

* (Procesul de presă al foaiei „Romänische Revue.) La 21 August nou a avut loc în Arad pertractarea procesului de presă contra foaiei „Romänische Revue.“ Dl Stefan Albu, învățătoriu în Reșicza, autorul articolului incriminat, a fost declarat de curtea cu jurați de vinovat și s'a condamnat la un an închisoare de stat și 500 fl. amândă. Acest verdict vorbește de sine destul de oclatant.

* (Părăstas pentru răposatul ministru Trefort.) Corpul profesoral dela gimnasiul de stat de aici, Joi la 6 Septembrie a. c. va ține pentru odichna sufletului răposatului ministru părăstas, în biserica rom. cath. din loc.

* (Isvoară de ape minerale.) După împărțirile foilor din România în timpul din urmă s'au descoperit multe isvoară de apă minerală. Astfel dl Paraschivescu a descoperit lângă Jași un isvor de apă minerală, ce conține multă magnezie și soda în cantitate mai mare ca isvoarele din Budapesta. În apropierea băilor dela Calimănesci a descoperit Dr. Istrat, un isvor de apă caldă. Tot d'odată s'a dat și de urmele unor băi antice, probabil încă de pe timpul romanilor.

* (Populațiunea Austriei în anul 1887.) Conform rapoartelor comisiei centrale de stat mișcarea populațiunii în Austria se prezintă foarte favorabilă. Numărul născuților a fost de 889.478, cu 13.415 mai mare ca în anul precedent. Casuri de moarte 672.302, cu 6.156 mai puține; căsătorii s'au încheiat 182.088, cu 1897 mai multe ca în anul precedent. Nasceri legitime 779.287 și nelegitime 136.298 dintre cari s'au legitimat prin căsătorie 21.914. Cu finea anului 1887 populațiunea Austriei numără 23.447.192 locuitori.

* (Telefon între Viena și Pesta.) Regimul austriac a recercat pe ministeriul de comunicațiune unguresc, că ar fi timpul oportun să se construească o linie telefonică între Viena și Pesta. Ministrul de comunicațiune a răspuns, că nu e încă neapărat de lipsă construirea unei astfelu de linii.

* (Ovrei în Prusia.) Pe baza datelor statistice populațiunea iudeică din Prusia a scăzut din anul 1880—1885. Cu prima Decembre 1885 s'a numărât în Prusia 366.543 ovrei, adică 1.29 procente din întreaga populațiune, pe când în 1880 numera Prusia 363.790 ovrei, adică 1.33 % din întreaga populațiune.

* (Teren de cultivat.) Seghedinul — „mărgăritariul Alföldului“ — scrie „Sibb. Dt. Tblatt“ și impregiurimile lui formează și ați, ca și în trecut Eldorado „feciorilor sëraci“ (szegény legény), după cum se numesc pe acolo hoții. Calcările, ce se fac în ziua mare în mijlocul pieții nu sunt rari. În săptămâna din urmă se întâmplă în una din stradele cele mai umblate pela 6 oare p. m. o hoție de tot obrasnică. Pe timpul acesta intrară în locuința librariului Weiss doi bărbați îmbrăcați elegant și începură, a curăți după cum sciau. După șase oare se întoarse servitoarea acasă și nu puțină îi fu mirarea, când află ușile, ale căror chei le avea la sine, încuiate pe dinlăuntru. La ciocnirile ei se repeziră d'odată doi domni pe ușă, și unul îi dete o astfelu de lovitură în cap, încât ea cădă pe loc, ear hoții se făcură neveduți cu paralele aflate și cu câteva losuri. Tot astfelu în apropierea Seghedinului au omorât într'un mod înfioros nise necunoscuți pe un proprietariu. În noaptea premergătoare adică se furaseră vecinului celui omorât șase cai și acesta din ne prevedere s'a exprimat, că el cunoaște pe hoți. Două zile mai în urmă îi aflară cadavrul ciocărit în mod înfiorător. Încă nici o urmă a făptuitorilor.

* (O femeie vândută.) Foile rusesci povestesc următorul cas întâmplat în Rodim lângă Odessa: Țăranul Măsimin era datoriu de multă vreme unui alt țăran, Moskowcink, 30 de ruble. Ca să se scape de șicanările creditorului se hotărî a-i da pe femeea

sa Creditoriului, care era văduv, îi conveni acest plan și de bucurie împărți multă beutură în satele de prin jur, după cum e pe acolo obiceiul. Fiind toate pregătite creditorul seara merse la femeea lui Măsimin și îi declară în numele fostului ei soț, că e vândută lui. Femeea fără a rezona și părăsi casa și merse cu cumpărătorul său, dar dimineața se întoarse ear acasă. Cumpărătorul aleargă cu martorii, cari au subscris contractul, ca să silească pe femeie să-i urmeze. La poartă însă l'întimpină vechiul seu datornic cu femeea și cu vecinii cu ciomege și cu pari. D'abia a scăpat cu vieață, mai ales femeie ce o cumpărase fi măsură rău coastele. Acum a rămas ca judecătoria să deslege cestiunea.

Bibliografie.

„Transilvania“ Nr. 17—18 a apărut cu următorul sumariu: Cinspredece ani din activitatea Asociațiunii transilvane pentru literatura română și cultura poporului român. — Suvenire dela Adunarea generală din Abrud. — Proces verbal luat în ședința I-a și a II-a a adunării generale a XXVII a Asociațiunii transilvane pentru literatura română și cultura poporului român, ținută în Abrud la 5 și 6 August n. 1888. — Proces verbal al comitetului Asociațiunii transilvane luat în ședința dela 17 August, 1888. — Scoala superioară de fete din Sibiu, susținută de Asociațiunea transilvană pentru literatura română și cultura poporului român.

A apărut de sub tipariu „Manual din legile despre usură (cămătărnicie)“ cuprindând și textul original al legilor din 1877 art. VIII și din 1883 art. XXV, tradus în limba românească cu esplicări de Pavel Rotariu, avocat. Prețul e 15 cr.

În editura librăriei lui H. Zeidner din Brașov a apărut „Aritmetica“, eserciții practice cu numerii dela 1 până la 1,000,000 după sistemul decadic în usul scoalelor primare de Domețiu Dogariu. Partea III. Edițiunea a doua, revădută corectată și inavută.

„Lumină pentru toți“ revistă periodică, ce apare în București de două ori pe lună. Cuprinsul Nrului 3—4: Insciințare. — Sentințe și păreri pedagogice. Transformismul. — George Crețean. — Din relele scoalelor rurale. — Premiile academiei române. — Cestiunea intruniri învățătorilor. — Ministeriul scoalelor. — Bursa pentru scolarii sëraci. — O carte de mare însemnătate. — Vândarea moșiilor statului la săteni. — Discursuri pedagogice. — Pedagogia. Copii de trupă. — Biserica și populațiunea rurală. Încă odată adevărata cauză a căderii poporului român. — Schițe din istoria pedagogiei. — Un învățătoriu vrednic de imitat. — O învățătoare nedemnă. Studii asupra literaturii populare. — Tot să mai găsem oameni ai lui Ddeu. — Descânțele de șerpe. Doctorul fără arginți. — Furtună și grindină. — Literatura de spirit și de petrecere. — Corespondență. — Erată.

Mulțamită publică.

Junimea studioasă din Toplița română a binevoit a aranja cu datul de 18 August st. n. a. c. — o petrecere de vară sub patronatul stimabilei d-ne Aurelia Popescu, a cărei venit curat a fost destinat în favorul scoalei profesionale gr. or. din loc. Petrecerea peste tot a fost bine cercetată, așa încât cu aceasta ocaziune s'a adunat o sumă frumusească de parale pentru scopul, ce l'a urmărit junimea din aceasta comună. Ve rugăm, d-le redactor, să binevoiti a ne exprima în prețuitu-l diariu „Telegraful Român“ profunda noastră mulțamită stim. doamne și domni, cari au contribuit pentru scopul scoalei noastre din Toplița.

Venitul brut e de 139 fl. Spesele preste tot au fost în sumă de 50 fl. 45 cr., rămâne venit curat 88 fl. 55 cr. Au supra-solvit preste prețul biletului de intrare următorii: D-na Aurelia Popescu 5 fl.; DD: Dr. Absolon Todea 12 fl.; Urmănczy István jun. 5 fl.; Georgiu Șandor, proprietariu 4 fl.; Mild Adolf, medic 3 fl.; Ioan Popescu, proprietariu 3 fl.; Kalini Nichita, proprietariu 3 fl.; Dr. Octavian Rusu 3 fl.; Gersch David 2 fl.; Kentelki János 2 fl.; George Maier, paroch 2 fl.; Brettei Lajos 2 fl.; Valter Eduard 2 fl.; Pap Sándor, avocat 2 fl.; Zisel Kauffmann 2 fl.; Maier Ioan, proprietariu 2 fl.; Görög Ioachim, paroch r. c. 2 fl.; Ioan Urzicean, notariu 2 fl.; Gavril Cojocariu, supra-locotenente 1 fl.; Urmănczy István sen. 1 fl.; Patriciu Barb, avocat 1 fl.; Emil Veszprémi 1 fl.; Georgiu Băieș 1 fl.; Zonda Vincze, paroch r. cat. 1 fl.; Alecsandru Nicolescu par. 1 fl.; Antal Dumitru 1 fl.; Irimie Sbercea 1 fl.; Gregoriu Damian, învățătoriu 1 fl.; Fehér József 1 fl.; Simeon Sbercea, paroch gr. cat. 1 fl.; Hurtig Manasie 1 fl.; N. N. 1 fl.; Bodo Károly 2 fl.

Toplița, 25 August, 1888.

Georgiu Maier, paroch greco-oriental.

[1906]

1-3

CONCURS.

Pentru întregirea a trei posturi de învățători devenite vacante la școala gr. or. din Rășinari, se deschide concurs cu termen de cinci-sprezece zile dela prima publicare.

Salariu anual de fie-care post învățătoresc este fl. 350.—

Relut de cuartir și lemne cu fl. 32.—

Preste tot suma de fl. 382.—

Concurenții vor fi îndatorăți a cânta la strună în toate duminicile și serbările de preste an, a ține instrucțiunile la școala de repetițiune, eară unul va fi îndatorat cu conducerea grădinei școlare, pentru care serviciu se va folosi pe jumătate din venitul curat al aceleia.

Concursele instruite conform legilor din vigoare vor avea a se adresa de a dreptul la comitetul parochial gr. or. din loc.

Rășinari, la 25 Iuliu, 1888.

Bucur Dancășiu, Ioan Droc,
președ. com. par. notariu.
Vidi: I. Hannia, adm. prot.

Nr. 282.

[1905] 1-3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor învățătoresci dela școlile populare gr. or. din comunele mai jos enumerate din protopresbiteratul Abrudului, se deschide concurs cu termenul inclusiv 10 Septembrie a. c.

1. Feneș, cu salariu anual de 200 fl., cuartir și lemne.

2. Cărpeneș, cu salariu anual de 200 fl., cuartir și lemne.

3. Trêmpoele, cu salariu anual de 150 fl., cuartir și lemne.

4. Vêrtop, cu salariu anual de 150 fl., cuartir și lemne.

5. Valea-Dosului, cu salariu anual de 150 fl., cuartir și lemne.

Doritorii de a ocupa una din aceste stațiuni învățătoresci, au de a-și subșterne petițiunile instruite conform legilor din vigoare la subșcrisul până la termenul mai sus indicat.

Abrud, în 10 August, 1888.

Dela oficiul prot. gr. or. al Abrudului.

Ioan Gall,
protopresbiter.

Nr. 365.

[1898] 3-3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de paroch in parochia de clasa a III-a Murăș-Cuieșdiu, protopresbiteratul Reghinului, pe baza rezoluțiunii cons. dto 22 Martiu a. c. Nr. 1254 B. se deschide a doua oară concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. Porțiunea canonică: arătoriu 1 jug. 550 °□, liveți 1545 °□ și grădini 679 °□, a căror venit, computat după calculul de mijloc de 5 ani, face anual în bani fl. 42.—

2. Dela 90 familii câte una ferdelă (16 cupe) cucuruz sfêrmit, à 1 fl. fl. 90.—

3. Dela 95 familii câte una ți de lucru, à 25 cr., fl. 23.75

4. Dela inmormântări, cununii, botezuri fl. 50.60

5. Venitele accidentali fl. 14.—

Suma fl. 220 35

Supraedificate parochiali nu există Reflectanții vor avea a subșterne suplicele concursuali, instruite în sensul legilor sustătătoare, subșcrisului. u. p. Maros-Vécs.

Idișel, 16 Maiu, 1888.

Oficiul protopresbiterat gr. or. al trac-tului Reghinului.

În conșelegere cu comitetul parochial.

Galacteon Șagău,
protopresbiter.

Szám. 1357-1885 tanf.

[1904] 1-3

Hirdetés.

A néposzi községi elemi román tan-yelvű vegyes népiskolánál rendszeresített és 400 frt. évi fizetés és lak-s kertiletmény-nek természetben leendő ki nem szolgáltat-hatása esetén 100 frt. illetményrel egybe-kötött rendes tanítói állásra pályázatot hir-detek. — Folyamodók sajátkezűleg magyar és román nyelven irt, kereszt, oklevél, egészségi, szolgálati és erkölcsi bizonyítvány-nal fôlșzerelt kérésüket az illető kir. tan-felügyelő útján folyó évi **september 20-ig** adhatják be hozzám.

Beszterce, 1888 augusztus 28.

Havas Gyula,

Beszterce-Nászdóvármegye kir. tanfelügyelôje.

Picăturile de stomach Mariazeller,

care lucră de minune în contra tutu-
ror boalelor de stomach!

Neasemănat mai bune, ca ori cari altele, pentru lipsa de apetit, și slăbiciunea stomachu-lui, respirație, vânturi, răgăeli ure, colică, catar de stomach, acereală, formarea de peatră, pro-ducerea de prea multă flegmă, gâlbănare, greață și vârsături, (vomări), durere de cap (în ca-sul când provine dela stomach), convulsiuni de stomach, consti-puțiune sau înecare, încălcarea stômachului cu mâncări și beuturi, limbrici, splină, ficat, și hemoroidi. Pretul unei sticle dimpreună cu manuducerea la întrebunțarea lor 40 cr., o sticlă duplă 70 cr. [1907] 1-52

Espositul-Central prin farmacistul Carl Brady, Kresmier (Moravia).

Picăturile de stomach Mariazeller nu sunt un arean. Părțile constitutive sunt arătate la fie care sti-clă pe esplicarea la întrebunțarea lor. Verita-bile se pot căpăta mai în toate farmaciile.

Avis! Picăturile veritabile de stomach Mariazeller, se falsifică și imitează în multe părți. Ca semn al veritabilității, are să se ia tot-deauna, ambalajia cu care se învelesc sticla, și care e roșie și în partea de deasupra provădută cu marca fabricii, având pe lângă aceasta de a se mai observa, ca esplicarea la întrebunțarea lor, care se adă la fie care sticlă să fie impr-mată în tipografia lui H. Gusek în Kresmier.

Veritabile se pot căpăta: Sibiu, farmacia Wilh. Morscher, farmacia Karl Müller, farmacia August Teusch. — Orăștie, farmacia George Deak, farmacia Ios. Graffius, farmacia N. Vlad. — Avrig, farmacia Keserü. — Satușung, farmacia Gustav Iekelius. — Alba-Iulia, farmacia Iul. Fröhlich. — Medias, farmacia Schuster. — Sas-Sebeș, farmacia Ludwig Binder, farmacia I. C. Reinhard. — Aiud, farmacia Em. Kovács. — Petroșeni, farmacia G. Gerbert. — Mercurea, farmacia Chr. Fr. Schimert. — Făgăraș, farmacia Pildner, farmacia Hermann. — Cohalm (Köhalom), farmacia Eduard Melas.

Se deschide abonament pe anul 1888

la

„Amicul Familiei“ Diariu beletristic și enciclopedic-literariu — cu ilustrațiuni. — Cursul XII. — Apare în 1 și 15 ți a unei în numeri câte de 2-3 coale cu ilustrațiuni frumoase; și publică articlii sociali, poesie, romane, schițe, piese teatrale ș. a. — mai departe tractează cestii literare și științifice cu reflecșiune la cerințele vieții practice; apoi petrece cu atențiune vieța socială a românilor de pretutindene, precum și a celorlalte poporațiuni din patriă, și străinătate; și prin glume în mare parte ilustrate nisuesce a face câte o oară plăcută familiei strivite de grigile vieții; și peste tot nisuesce a întinde tuturor indivișilor din familiă o petrecere nobilă și instructivă. — Prețul de prenumerațiune pe anul întreg e 4 fl., pentru România și străinătate 10 franci — lei, platibili și în bilete de bancă ori marce postale.

„Preotul Român“ Diariu biserice-c, scolastic și literariu — cu ilustrațiuni. — Cursul XIV. — Apare în broșuri lunare câte de 2½-3½ coale; și publică portretele și biografiile arhierilor și preoților mai distinși, precum și alte portrete și ilustrațiuni, — mai departe articlii din sfera tuturor științelor teologice și între aceștia mulțime de predice pre Dumineci, sêrbători și diverse ocașii, mai ales funebrale, — apoi studii pedagogice-didactice și științifice-literari; și în urmă tot soiul de amănunte și sciri cu preferința celor din sfera bisericească, scolastică și literară. — Prețul de prenumerațiune pe anul întreg e 4 fl. — pentru România 10 franci — lei, platibili și în bilete de bancă ori marce postale.

— Colectanții primesc gratis tot al patrulea esemplariu. —

— Numeri de probă se trimit gratis ori-cui cere —

➡ A se adresa la „Cancelaria Negruțiu“ în Gherla — Sz.-Ujvár. — Transilvania. ➡

Tot de aici se mai pot procura și următoarele cărți din editura propriă:

Apologie. Discursiuni filologice și istorice maghiare privitoare la Români, învederite și rectificate de Dr. Gregoriu Silași. — Partea I. Paul Hunfalvy despre Cronica lui Georg. Gabr. Șincai. Prețul 30 cr.

Renascerea limbei românești în vorbire și scriere învederită și aprețiată de Dr. Gregoriu Silași. (Op complet). Broșura I. II și III. Prețul broș. I. II. câte 40 cr. — Broșura III. 30 cr. Toate trei împreună 1 fl.

Cuvântări bisericești la toate sêrbătorile de preste an de I. Papiu. Un volum de preste 26 coale. Acest op de cuvântări bisericești întrece toate opurile de acest soi apărute până acum — având și o notiță istorică la fie-care sêrbătoare, care arată timpul introducerii; fazele prin cari a trecut și modul cum s'a stabilit respectiva sêrbătoare. Prețul e 2 fl.

Barbu cobzariul. Novelă originală de Emilia Lungu. Prețul 15 cr.

Poterea amorului. Novelă de Paulina C. Z. Rovinar. Prețul 20 cr.

Idealul pierdut. Novelă originală de Paulina C. Z. Rovinar. Prețul 15 cr.

Opera unui om de bine. Novelă originală. — Continuarea novelei: „Idealul pierdut“ — de Paulina C. Z. Rovinar. Prețul 15 cr.

Fântâna dorului. Novelă populară de Georgiu Simu. Prețul 10 cr.

Codrean craiul codrului. Baladă de Georgiu Simu. Prețul 10 cr.

Ultimul sicastru. Tradițiune de Georgiu Simu. Prețul 10 cr.

El trebuie să se însoare. Novelă de Maria Schvartz, traducere de N. F. Negruțiu. Prețul 20 cr.

Branda sau nunta fatală. Schiță din emigrarea lui Dragoș. Novelă istorică națională. Prețul 20 cr.

Numerii 76 și 77. Narațiune istorică după Wachsmann, de Ioan Tanco. Prețul 30 cr.

Probitatea în copilărie. Schiță din sfera educațiunii. După Ernest Legouvê. Prețul 10 cr.

Herman și Dorotea după W. de Goethe, traducțiune liberă de Constantin Morariu. Prețul 50 cr.

Ifigeni în Aulidia. Tragedie în 5 acte, după Euripide tradusă în versuri de Petru Dulfu. Prețul 30 cr.

Ifigenia în Tauria. Tragedie în 5 acte, după Euripide tradusă în versuri de Petru Dulfu. Prețul 30 cr.

Petulantul. Comedie în 5 acte, după August Kotzebue tradusă de Ioan St. Șuluț. Prețul 30 cr.

Carmen Sylva. Prelegere publică ținută în salele gimnasiului din Fiume prin Vincențiu Nicora, prof. gimnas. — Cu portretul M. S. Regina României. Prețul 15 cr.

Poesii de Vasiliu Ranta-Buticescu. Un volum de 192 pagini, cuprinde 103 poesii bine alese și arangiate. Prețul redus (dela 1 fl. 20 cr. la) 60 cr.

Trandafiri și violele, poesii populare culese de Ioan Pop Reteganul. Un volum din 14 coale. Prețul 60 cr.

Tesaurul dela Petroasa sau Cloșca cu puii ei de aur. Studiu archeologic de D. O. Olinescu. Prețul 20 cr.

Biblioteca Săteanului Român. Cartea I. II. III. IV. cuprind materii foarte interesante și amuzante. Prețul la toate patru 1 fl. — câte una deosebi 30 cr.

Biblioteca Familiei. Cartea I. cuprinde materii foarte interesante și amuzante. Prețul 30 cr.

Colectă de rețete din economie, industrie, comerț și chemie. Prețul 50 cr.

Economia pentru școlile populare de T. Roșu. Ed. II. Prețul 30 cr.

Îndreptar teoretic și practic pentru învățământul intuitiv în folosul elevilor normali (preparandiali), a învățătorilor și a altor bărbați de școală de V. Gr. Borgovan, profesor preparandial. Prețul unui esemplariu cu porto francat 1 fl. 80 cr. v. a. În literatura noastră pedagogică abia aflăm vre-un op, întogmit după lipsele școlilor noastre în măsura în care este acesta, pentru aceea îl și recomandăm mai ales directorilor și învățătorilor ca e-lor în prima linie interesată.

Spicuire din istoria pedagogiei la noi — la români de D. V. Gr. Borgovan. Prețul 15 cr.

Manual de gramatea limbei române pentru școlile populare în trei cursuri de Maxim Pop profesor la gimnasiul din Năsăud. — Man I aprobat prin Ministeriul de culte și instrucțiune publică cu rescriptul de datul 26 Aprilie 1886 Nr. 13193. — Prețul 30 cr.

Gramatica limbei române lucrată pe base sintactice de Ioan Butean, prof. gimn. Un volum de preste 30 coale. Prețul 2 fl.

Manual de stilistică de Ioan F. Negruțiu, drosesor. Op aprobat și din partea ministeriului de culte și instrucțiune publică cu rescriptul de datul 16 Decembrie 1885 Nr. 48518. Partea practică foarte bogată a acestui op — cuprindând compozițiuni de tot soiul de acte obveniente în referințele vieții sociale — se poate întrebuința cu mult folos de cătră preoți, învățători și alți cărturari români. Prețul 1 fl. 10 cr.

Nu me uita. Colecțiune de versuri funebrale, urmate de iertățiuni, epitafe ș. a. Prețul 50 cr.

Carte conducătoare la propunerea calculării în școala populară pentru învățători și preparandii. Broș. I. scrisă de Gavril Trif, profesor preparandial. Prețul 80 cr.

Cele mai eftine cărți de rugăciuni:

Mărgăritariul sufletului. Carte bogată de rugăciuni și cântări bisericești foarte frumos ilustrată. Prețul unui esemplariu broșurat e 40 cr., legat 50 cr., legat în pânză 60 cr., legat mai fin 60, 80, 90 cr. 1 fl., în legătură de lux 1.50-2.50.

Micul mărgăritariu sufletesc. Cărticică de rugăciuni și cântări bisericești — frumos ilustrată, pentru pruncii scolari de ambe secese. Prețul unui esemplariu broșurat e 15 cr., — legat 22 cr., legat în pânză 26 cr.

Cărticică de rugăciuni și cântări pentru pruncii scolari de ambe secese. Cu mai multe icoane frumoase. Prețul unui esemplariu e 10 cr.; 50 = 3 fl.; 100 = 5 fl.

Visul Prea sântei Vergure Maria a Născătoareii de D-șen urmat de mai multe rugăciuni frumoase. Cu icoane frumoase. Prețul unui esemplariu spedit franco e 10 cr., 50 esemplare 3 fl., 100 esemplare 5 fl. v. a.

Epistola D. N. Iisus Christos. Prețul unui esemplariu legat și spedit franco e 15 cr.

[1765] 35-50